

آبونه شرائطى : هى ير آيجون
سنلکى (٤٠٠) اللى آيلغى
(٢٥٠) ، مالك اجنبية آيجون
سنلکى (٤٥٠) ، آلتى آيلغى
(٢٥٠) غروشدرا .

نسخى ٧٥ غروشدرا .
سنلکى ٥٢ عدددر .

اداره خانه : باب طالى جاده سنده
رشيد افندى خاننده

اخطارات
آبونه بدل پشيندر .

مسلك موافق آثار مع السنونيه
قبول اولنور . درج ايدلهين
بايزير اعاده اولنماز .

والله يهدى من يشاء الى صراط مستقيم

باش محرو
محمد عاكف

صاحب و مدير
اشرف ادب

آدونس نباتىنده آيرىچە
غروش كوندرلىيىدر .

مكتوبىرك امضارى واضح
واوقوناقلى اولسى و آبونه
صره نومرسىنى محتوى
بولۇمىسى لازىدر .

مالك اجنبية آيجون آبونه
اولاڭىر آدرسلرىنىڭ
فرانزى же يازلىسى رجا اولنور .

پاره كوندرلىيى زمان نېيە
داڭىز اولدىيەن بىلدىرىلىسى
رجا اولنور

اتبعون اهدكم سيل الرشاد

ایچکی ایلم مجادله

محمد

آمریقانی (جونسون) که ابر او ایندیکی فرانس

ایچکی دشمنانه که شناخته شده باشد اقدار لندن مستر (جونسون) که استانبوله کلیدیکی کچن هفتہ کی نسخه منزد بیان شد. بعدها طرفانه موئیه تورک او جاغنده قو نفرانس ویرمش و متعاقباً استانبولدن مفاوضت ایندیکی. موئیه از جمهوری دیشدر که:

— « منع مسکرات قانونی آلت سنه اول آمریقاده قبول و تطبيق ایدلشدر. فائده سی شیمیدین کودولکه باشلاندی. بز آمریقادلر بو قانونی جبری طغیورز. هر کس ایندیکی زمان ایچکی لهنده بولونه بیلید. فقط اهمی قانونی کلیدیکی کوریور و او سیله حافظه ایدیور. »

نم کی او تهدن بری مسکرات استعمالی علیهند بولنالر خیلی زماندن بری چالیشورلر دی. بولنالر سی و غیرتلرینک تأثیریه ایچکی قو لانالر مقداری آزالیوردی. فا-الم-قیقه قانون اوله دن بز تماهیه موفق اولیوردق. فقط اهمی ایچکینک دهشتی مفتری آ-کلامه باشلادی. ایچکی صاتالر، ایچنلر که ضررینه زنکینله شیوردی. بو زنکینلر منع مسکرات قانونیک تطبيقنده مشکلات چیقه جفعی سویلیورل و تطبيقنی ایسته میورلر دی. فقط اونلر که آرزوسنے رغماً حکومت و ملت متأله قانونی تطبيق ایندی. فی الحقيقة بعض مشکلات حاصل اولدی، بعض سو استعمالات وقوع بولدی. لکن بو مطاله، بو محذور آز چوق هر قانون حقنده وارد در، اویله دکلی؟ مثلاً مملکتمن استقلالی اعلان ایدیلیدن بری خرسنل علیهند برقانون وارد در. بویله اوللله بر ابرینه قابویزی قابویز. بو قانونه دعماً ایچکی که مملکتمن بنه خرسنل اویلور. فقط آرامیه قانون خلافنده اهمال و حرکات وقوع بولیور دیه او قانونلری قالدیرمک بالطبع معقول و موافق بحرکت دکلدر. منع مسکرات قانونی ده بویله در. حق دیکرلندن دها آز سو استعماله معروضدر.

منع مسکرات قانونیک تأثیریه شمدی عامله بز ده امسعد، چوجولریز دها محتل وشندر. مملکتمن ده تاریخنک کورمیدیک بر درجه ده ثروت حصوله کلشدر. اوچه ایچکی به صرف ایدیلن پاره شمدی مبید، سی شیله، حیاتک حقيق لذتی وجوده کتیرن احتجاجات تطبلنکه صرف ایدلکده در. مثلاً بزده چالیشانلردن هر برینک خصوصی او طموهیل، موظوری وارد در. آتشام اوژری چالپشیدن بورولانلر بر بیخانه نک محصور هوایی ایچنده وجودیتی تسمیم ایده جک بزده شمدی او طموهیل بنه رکنیزد، هوا وضیادن مستنید اویله کیدیورل. خصوصی او تو موییلر او قدر چو فالمشدر که فابریکلر، مملکتمنک او طموهیلرینی حافظه ایچون فابریقه جواننده آیری محلر تأسیسه مجبور اولشدر. آلامایا شهرنده بربسخانه وار. بربسخانه اسکیدن محبوبیتی استیعابه کافی کلیدیک ایچون یانده یکی بر بنا انسانیه قرار ویرلدی وانشا اولندی. فقط منع مسکرات قانونیک لهرندن صوکره بو قسم استعماله اصلاً احتجاج قالمدی، اسکیدن بحسبخانه الشاسنه تخصیص ایدیلن پاره لر بوکون مکتبه تأسیسه صرف ایدلکده در. قانونکه نافع تأثیرات عظیمه دی وارد در.

آمریقاده بازل آجیق اولدیکی زمان ۲۰۰ دن فضلے خصوصی آلقولیک خسته خانه سی وارد دی. بولنالر صاحبلرینه چوق کار تأمین ایدیوردی. منع مسکرات قانونیک نشرنندن صکرا بو خسته خانه لر که عددی اون آلتیه ایندیکی. فقط قابانالر نیجون قاباندی؟ شبهه سز آمریقادلر چالیشهی سوهرلر. فقط بر کار تأمین ایندیکی که ایشلرینی دکیشیدررلر. بو خسته خانه لر ده بویله اولدی. مشتری بولا مانجه قاباندی و صاحبلری باشنه ایشلر صاریلیدلر.

بوندن آکلاشیلیور که ملتنده پل قوتلی بر تئیل و تشکیلات قابلیق موجودی. منور لر من هر نزه یه کیدرسه کیتسون در حال اوراده ملی بر صحیط حاضر لاما سی و آز زمانه حرثی تماهیه قبول ایندیرمسنی بیلیوردی. آوروپا ساحلر لندن هندستان مرسالینه قدر اولان حرب و تجارت سفینه لریز متصل مخر جل آزادی. انکشاف آنیز زمان کچدیکه تکامل ایدن قانونلر منه اساساً موجود و دین میشندن قوت آلان بر جماعت تشکیلاته استناد ایدیوردی.

حال اشباعه کلن ثروت، احتشام نتیجه سی اوله رق باشلایان سفاهت وبالنیجه تردیات اخلاقیه نک تبله باشلامسی بو کوزل قابلیتمزی یاواش یاواش عطالته حکوم براقدی. قوتزه اولان اعتماد من ایسے مساعی درجسق تدریجاً تناقصه اوغراندی. صوك عصر لر که صدمتی بزی بوسیتون اویوشیدیردی. عمومی، خصوصی بتون صفحات حیاتیه و اجتماعیه منه حلوله فرستیاب اولان تقیید سیه سی قابلیتمزی صارصدی. بوکون هر شیشنده اولدینی کی تشکیلات اجتماعیه منزدده ده غربی تقیید ایدیورز. حالبوکه آوروپانک روح ملیه بخالف مؤسسه لردن اخذ فیض ایسلکه اویوشان قابلیتمزی یکیدن جانلاندیره ق غایت سهیلدر. بر زمانلر تجارت و صنعته اکتساب ایدیلن ثروت ملیه نک یه عین حسلر که اسکرافی سایه سنده بو کسله جکنه قطعیاً شهه جائزد کلدر. و قیله صنفری ایکیوزالی « بالغ اولان واده استانبول. بولنالر که بعض ایام مخصوصه ده - رسم کچدیلری بر ارد و منظره سی ویرهن اصنافزی، معمولات داخلیه نک ترقیسی تأمین ایچون تشکیلات اجتماعیه منزی تقییدن قورتاره رق مفکوره اصلیسنه ارجاع ایمک ضروریدر. غرب حرثیک غایه سی؛ استهداف ایندیکی یرلر ده بر ایز برافق بر صحیط اویاندیر مقدر. اجتماعیات ساری اولدینهندن ضعیف بنه لری امتصاصه قابلیتیدر. شرقده هر ملتک میسیونر تشکیلاتی، مکتبه لری، باقه لری، شرکتی مجموعه و بوساطه بتون قوتیه حرث میلرینی نشر و تعمیمه ساعیدر.

بونلر کارشی بیزات ملیه نک محافظه سی سوریه اجتماعیات و اقتصادیات ملیه نک یکیدن انکشافی یولنده صرف اولنه جق مساعی علمی، عزم و نیاهه مقارن اوله رق دوام ایندیکه البت نمره دار اولور. شوشر طله که وجه ملیم زدن انحراف ایدیلر ک تقیید احیا ایدلسون.

هیئت اجتماعیه منزک تهیله ایتمه سی، محافظه زندگیسی ایچون یاسه قابلیمه رق بنه اجتماعیه منزک تهیله ایتمه سی، صوقط اخلاقی بی، سینه تقییدی، لاقدی بی اصلاح ایده رک تازه بر عزم و غیرتله کند منزی، علماً، حرناً، اقتصاد آ مدافعه ایده بیله جک بر حال و موقعه اصحابه بلاز ده چالیشمی بز. امین او لام که بوملتک استقبالي کوئش قدر پارلاقدر.

حسن مکت

اولدینگی و بعض مملکتله نده فعلاً قبول ایتدیکنی، بو خصوصده بوتون عالمه رهبر اولماسی لازم کان بز مسلمانلره بیلدیرمی بزی هم منون هم متاثر ایتمکده در. بزی منون ایدیور. چونکه اساسات دینیه منک یکرمنجی عصرده احرار ایتدیکی فتوحات معظمه البه مسلمانلری دلشاد ایدر، غرب عالمنک مصدّب و رذائل باطاقلندن معالی اسلامیه سایه‌سنده قورتوماسی، اساسات اسلامیه نک نه قادر رهاکار اولدینگی اثبات ایتدیکنندن البه مسلمانلرک بواسانه ارتباطی دها زیاده کسب قوت ایدر. بزی منون ایدن بوجهتلره مقابل آمریقه‌لی مسترجون‌سونک بزه خطاباً ایراد ایتدیکی نطقک بزی متاثر ایده‌جک طرفی‌ده وارد. هیچ شبهه یوق که بز معالی اسلامیه به بر امریقالی طرفدن ارشاد ایدیله‌جک بر سویه‌ده بولونمه‌مالیدق. امریقالی مستر (جونسون) بزی کندی دینیزک فضائله ارشاد اولوناجق بر حالده دکل، بالعکس بزم حیاتمزرده بوتون وقارو علویله تجلى ایدن فضائل اسلامیه‌دن استفاده ایده‌جک بر حالده کورملی و کوردکاری کیدوب کندی مملکته اکلاقلیدی. آمریقالی مستر (جونسون) مملکتمزی ایچکی ابلاساندن مضطرب کوره‌رک بزه اساسات اسلامیه به عودت، و حیاتمزری بو سایده‌هه ایم اضطراب‌دین قورتارمه‌یی اخطار ایمه‌یه‌جک، بزم منور علمامن آمریقا‌یاه کیدوب امریقالی‌ری حق و حقیقت دینه، مسلمانلگه معالی و فضائله دعوت ایده‌جک، خلاص و فلاحت آنچق بو معالی و فضائله صاریله‌قدره اولدینگی ایضاخ ایده‌جک و بوصورته بوتون عالله‌ره رحمت اولان مسلمانلگه فیوضاتی نشر ایله عالمک انتبه و صلاحنه خادم اولاً‌جدق. بولیله‌اولاً‌جني بزده بالعکس آمریقادن کان و عمری‌نی مسلمانلگه بر اساس قویی اولان منع مسکراتی تأمینه وقف ایدن بز کندیز دنیا به‌برشی کتیرمیکمز ایچون برشی کوتدمیوز. هر شیشی بوراده براقیورز. بز دنیاده ایلک ایتمکه چالیشمی‌یز. ایچکی یزلی آجردی انسانه مفر اولاً‌جفره اوئله منید اولاً‌جق ایشلرده بولنماییز.

اعتباریله چوق شایان دقت و چوق شایان تأثیرد. فی الحقيقة مستر (جونسون) بوسوزلریله بزه کندی او ز فضائل‌مزردن تجربه ایتمکده اولدینگمزی اخطار ایدیور. بز بپک قیمتی فضائل‌مزردن ایدیبورکن دنیالک الامترق، الا صاحبقران ملتله ایله بوفضائله درت‌ال‌ایله صاریله‌ور، بوفضائلی کندی ملتنه‌یه مال ایتمک ایچون هیچ برخدا کارلقدن کری قالیور، میلیون‌لرجه لیرالر، میلیون‌لرجه امکار تخصیص ایدرک بو فضیلتله خدمت ایدیبورلر. بوکا مقابل، بز کندی فضائل‌لمزه قیمت ویرمکه باشلامش و بو صورته حقیقی حیات و حقیقی خلاصمزی تأمینه طوپرو بر قاج آدمیم آنچمزمی کوسترمش ایکن صانکه بر خط‌ایشله‌مش، صانکه با کلیش بر آدمیم آتش کبی درحال رجعت ایدیبوردک. فقط

ایشته بزدهک منع مسکرات قانونک نتایج مفیده‌سی، واقعاً بوقانون ایچکی بسبتون كالدیرمشدر، دنیله‌مز. فقط هر حالده چوق تخفیف ایتشدر. آمریقاده منع مسکرات علیه‌نده بولنانلر طبیعی برجوق شیلر سویلیورل. حق امریقالیلرک علیه‌نده پرویاغاندا پایپورل. فقط خلق حقیقی آ کلاممشدر. بونلرک سوزلری تائیرسز قالقدده‌در.

برچوق آمریقالیلر آمریقاده تطبیق ایدیلوب فائده‌سی کوردون بو قانونک حاصل ایتدیکی تجربه‌یی بوتون عالله بیلدیرمک ایستارل. بن و برچوق آرقاداشلر سیاحتلر یا هر قو نفر اسلله مسکراتک تحديد مضراتنه چالیشیورز. دیکر ملتلرک بوکا نصل موفق اولاً‌جفلری نقطه‌سی بزی دوغرو دوغرو ویه علاقه‌دار ایتز. لکن بومملکتلر بالطبع دوغروی بیلمک ایستارل. ایشته بزاونلرمه حقیقی سویلیورز. بزم کبی تورکیده ودها دیکر مملکتله منع مسکرات جمعیتلری تشکل ایتشدر. بونلر انسانلری ایچکیدن قورتارمه‌هه چالیشیورل. بز برقازانج ایچون چالیشیورز. مسکراتک لهنده بولنانلر کبی بازه قازانچ دوش-ونجه‌سی بزده یوقدر.

بسبتون دنیاده ک انسانلرک مسعود اویلسنی ایستارل. بوجرکت اوقدرانسانی وجوه‌رکه ایچکی علیه‌نده بولنانلر هر مملکته چو غالیورل. ایچکی علیه‌نده بولنانلرک فکرلری برکون کله‌جک هر طرفه غلبه چالاجق، حق باطله قارشی مظفر اولاً‌جقدر. باطل ویا کاشن فکرلر برمدت یاشاره‌قط نهایت اولومه حکومدر. بوکون بوتون ملتلر حریت ایچون چالیشیورل. فقط اوئلر حریت‌لری بالکن ظالم حکومتلردن، ظالم اداره‌لردن قورتارمیورل. ایچکی اسارتندن‌ده قورتولغه چالیشیورل. مسکرات صاتانلرک ذنکین اویسی ایچون بوتون دنیانک اضطراب چکمئنه لزوم یوق. اکر مسکرات صاتانلرک ذنکین اویق ایستیورلر سه باشهه صورتله غایبلرینه واصل اولسوتلر. دنیاده ای آداملر کیتندیکه معاونت و تساند پرنسیپی اطرافنده طوپلائیورل، معاونت نقطه نظری، ملتلری و حکومتلری نظر اعتباره آلیه‌رق منشر اویور.

منع مسکراتک دیکر مقصدده چو جفلری و قادینلری قورتارمقدار. ضعیفلری حایه ایمه‌ین بر حریت تام، دکلدر. منع مسکراتک فلسفه‌سی ضعیقی حایه‌در.

دنیاده نیچون یاشیورز؟ بورایه برقورد حیاتی پکیمک ایچونی کله‌ک؟. یونسی یکدیکریزه ای معامله، برادر و هشیره کبی معامله ایتکله‌یی مکلفز؟. بز کندیز دنیا به‌برشی کتیرمیکمز ایچون برشی کوتدمیوز. هر شیشی بوراده براقیورز. بز دنیاده ایلک ایتمکه چالیشمی‌یز. ایچکی یزلی آجردی انسانه مفر اولاً‌جفره اوئله منید اولاً‌جق ایشلرده بولنماییز.

بومهم خط‌الردن بوتون دنیا یاقین زمانده قورتولاجق. الهمک برقوق وارد. فنا شیله قارشی حرکت ایدر. دیکر برچوق مملکتله ایلک ایچون یاپیلان جهد وغیرت نتیجه‌سز قالمیه‌جقدر. امینم که حق باطله غلبه ایده‌جکدر. بوتون دنیا پلک یاقین بزمانده مسلمانلگه قاعده‌لرینی تطبیق ایده‌جک.

بو مقدس ایشده حضرت محمد انسانیتک باشند پلک بویوک وظیفه‌لر یاپیشددر.

مستر (جونسون) طرفدن ایراد اولونان نطق بومالده ایدی. بر امریقالی طرفدن مسلمان سامعله ایراد اولونان بو خط‌ایله‌نک عصریلر من او زرنده حسن تأثیر اجرا ایمه‌سی چوق یعنی ایدر. فقط امریقالی مستر (جونسون) لک بزه معالی و فضائل اسلامیه‌دن بحث ایمه‌سی؟ غرب عالمنک، دینیزک نشر ایتدیکی فضائلی قبول ایتمکده

چوچوقلرک اویونلارы اشتغاللىرى شىھىز بو دىمى اویونلاره منحصر قىلمايدىقدىر . چوچوغۇك حيانى سراپا اویوندىن عبارتىد . او هىشىنى كىندىسىنە اویون اتخاذ ايدىر . كىچە، او يقۇرى بىلە اویونلى رۇيالار ايلە كېر . آج ييراقق، داياق آتىق بىلە اوئلىرى اویوندىن واز كېرىھ من، مكتب صىرىھ لىزىدە دىنى اوئلىرك يالكىز كوزلىرى معلمىرە باقار . فكىرى، ذهنلىرى، اللىرى، آياقلرى، بوتون عضولرى اویونلار ايلە مشغۇلدۇر . بو حالدە، بو فطرتىدە بولانان چوچوقلرک تدریسات پروفسىر املىنى سراپا اویونلار ايلە طولدىرمق و او اویونلىرى اجرا ايلە مكىف طۇنق شىھىز چوچقلارك موجب منۇنىقى اوپور . صالحنجاقلى بايرام كونىلىنى اوئلىرە هيچ آزادىرىماز، خاطرلا تماز . فقط اوپىلىاي اطفالك غايىسى بو دكادر . نىملكتك، وطنك مكتىبلەرنىڭ بىلەدىكى غىرەدە بو دكادر . مكتاب ابتدائىه تحصىلىرى تالى و تالى تحصىلىرىنىڭ تىل طاشلىدۇر . اویونلارك تحصىل ايلە، علم ايلە، صرفان ايلە علاقەسى يوقدر .

حركىت بىنیهنىڭ لىزومى غيرقابل انكاردار، فقط، حركىت حيانى توأمدىر . ذى حىاتلار دانما متىح كىردىلر . چوچوقلر أودن مكتبه، مكتىبدىن اووه كاوب كىدركىن كىم بىلەر قاچ درلو حركىت بىنیهده بولۇرلار . اووه كىتىدەن سوکره كىدا . . . يالكىز تنفس زمانلىرىدە اوئلىرى حركەت بىنیهده بولۇنديرمق كافى كاپىر . چوچوقلرى حركىت فكىرى سرمایىستىن محروم ييراقەجق درجهدە اویونلار ايلە مشغۇل ايمك حىات فكىرى يەك بىولك بىر ضربە تشكىل ايدىر . اویونلاره انھماك و متاهىيا اویونلار ايلە اشتغال اوئلىرى درسلەرن اوزاقلاشدىرر . يالكىز رسم، موسيقى، ال ايشلىرى درسلەرى چوچقلەرەك واسع اویوننجاق وا كائىجه سرمایىسى تشكىل ايدىر . دىكىر درسلەر و قتلرىنى اوئلىرە صرف ايدىر . جونكە اوئلىرە روھى برانجذاب كۆستۈرلەر . بورسلار ايلە اشتغال ساۋىدرسلەر چالىشىمەن چوچوقلرى قطۇمۇ آليقور . چوچوقلەرە دىرىن پروغرامى تنظىم ايدىكىن مىل طېيىلىرىنە ملايم كان درسلەرە آز ساغت تدرىسيه ويرمك ايجاب ايدىر . هانكى درسلەرە طبىعى مىللەرى يوق ايسە، اك چوق ساعت تدرىسيي او درسلە تخصىص ايمك موافق مصلحتىدەر . بوجەت اكلاشىلاماز دىكىك طوغىرى بىرمەنەت دكادر . جونكە چوچوقلرک حالت روھىلرى بىلەنلىز بىرمعەما ماھىتىدە دكادر . چوچوقلۇق ايجاباتى بىلەمەينلەر اوئلىرە درس پروغرامى تنظىم ايتە مىلەنلىز . بو، ارباب اختصاصىت ياباپىلەجىكى بىر ايشىدەر . اهل اوئلىيانلىرك ياباچىنى پروضرامىلار ايشتە بولىلە كولونج اوپور .

يىكى پروضرامىدە وقتىرك اك چوقلىرى رسمى اویونلاره تخصىص ايدىلش بولىدىنى كېيى، چوچوقلرک كىندىلىرىنە اویوننجاق ياباچقلارى رسم، موسيقى، ال ايشلىرى درسلەرىنەدە واسع ساعتلىر ويرمەنەت . بونلاره مقابل، چوچوقلەرەك زىيادە لازم اولان قرآن كريم و دين درسلەرىنە

چوق كىمەدن بورجىتك نە قدر اليم و خىم نېيجەلر توليد ايدە جىكى كورولىشكە باشلادى .

منع مسکرات قانوننىڭ الغاسىلە بودجەنڭ قاپانسى، باغلەر كەدوزە مەسى، مسکرات اخراجىلە خلقك كسب رفاه ايتەسى كېي خىالاتك هيچ بىر تتحقق ايتەكدىن باشقە سىفالىت اقتصادىيە كوندىن كونە آتىش، فەنە ستونلىرى سرخوشلىق جراڭىلە طولوب طاشىغە باشلامىشىر . بو اليم وضعىت قارشىسىنە منع مسکرات قانوننىڭ احیامى اىچۇن دامالىصلە دويوبىلغە باشلادى . چوق اميدوتقى ايدىزىكە خلقك بۇ عمومى آرزوسى بىك ياقىنە منع مسکرات قانون مېجلانى احیا ايدزوبۇ صورتىلە مەلکەتىز مسکرات آفتى ئامىلە قلع و استىصال ايدىر .

منع مسکرات مجادلهسى يېكىدىن حرارتلىنىدەن و بوتون مطبوعاڭىزى مجادله يەاشتراك ايدىرىەن مستر(جونسون) . تىشكىر ايتەدىن سوزلەمىز بىتىرمك اىستەمەز .

مكتىبىرىدە اوپۇن درسلىرى !

تىجىدد نامە «ايلىك مكتىبلەر» عنوانى ويرىلن «مكتاب ابتدائىه»نىڭ يىكى تنظيم اوئلانان تدریسات پروضرامىدە علوم دىنیهنىڭ نە درجه اهالى ايدىلش اوپىدىقى اوچىلە آكلاتىش ايدىك . بودفعە بوتون دقت واعتنالارك هانكى نقطەدە تكىشىف ايدىلش اوپىدىقى وله و حىرتە انظار عبرتە خەرض ايدەلم :

آق فورمالق «ايلىك مكتىبلەر مفردات پروضرامى» نىڭ بىر فورمالق صحىفەلىنىڭ متباقى قىسىملىرى اوپۇنلارك مقدارلىرىنى تعداد و نوعلىرىنى تعرىيف ايلە طولودر . جدولە كورولان بىر قاچ درسلىدە چوچوقلەر كورە اوپۇنلىنى باشقە بىرىشى اولامىيە جىفە نظرأ ابتدائى مكتىبلەر تدریسات پروضرامىنى «اوپۇن پروضرامىرى»، مكتىبلەر كىندىلىرىنىدە «اوپۇن مكتىبلەر» ناملىنى ويرمك اضطرارزىدە قالىورز . ھېسى «تربييە بىنیه»، عنوانى آلتىنده طوبىلانان بواپۇنلارك بىرقىسى «حركىت تەنسىسىه» نامىلە تعداد و تعرىيف ايدىلىپور كە مقدارى آقى يە بالغ اوپىلور . «سېل الرشاد»ك بوتون صحىفەلىنىنى اشغال ايتەجىك اولسەيدى، اوئلىرى تعرىفلىرە بىراپىر درج ستۇن ايمك اىستەدك .

حركەت تەنسىسى دەن ماعدا بىرده «مكتىب اوپۇنلارى» واردەكە بونلارك عددلىرى يىكىرى بىشە جىقىپور . تعرىفلىرىنى تخصىص اوئلان صحىفەلىرى مطالعەسى اوپقىسىز براپسانە بىر قاچ كىچەلەك اكلىجە سرمایىسى تشكىل ايدىر . بونلار جمع ايدىلەنچە يالكىز اوپۇن عنوانى طاشىيان اكلىجەلەك مقدارى او توپزىزە وارىپپور . اوپۇن ماھىتىقى حائز بىر طاقىم درسلەرە بونلاره انھىمىي اكلىجەلەك يېكىتى شىشىرىدەجە شىشىرىپپور .